

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до освітньої програми

ліцею №32 «Успіх» Печерського району м. Києва

2024-2025 навчальний рік

3-4-ті класи

(другий цикл початкової освіти)

Освітня програма для 3-4-х класів ліцею №32 «Успіх» на 2024-2025 навчальний рік розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р зі змінами), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 688 від 24.07.2019 № 898 від 30.09.2020), на основі Типової освітньої програми для учнів 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 08. 2022 р. № 743).

Загальний обсяг навчального навантаження становить:

- для учнів 3-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження окреслено у навчальному плані, складеному на основі Типового навчального плану для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 12 08. 2022 р. № 743). Навчальний план (додаток 1) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту початкової освіти через окремі предмети, містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчання за освітньою програмою можуть продовжити учні, які на момент зарахування (переведення) досягли результатів навчання, визначених для першого (адаптаційно-ігрового) циклу початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідомством досягнень).

Поділ класів на групи при вивченні іноземної мови та інформатики буде здійснюватися згідно з чинними нормативними документами (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 зі змінами).

Ураховуючи освітні запити здобувачів освіти та їхніх батьків, кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення закладу, у 4-х класах кількість годин на вивчення іноземної мови (англійської) буде збільшено до 4 годин на тиждень за рахунок варіативної складової. У 3-х класах години варіативної складової буде використано для проведення індивідуальних консультацій та групових занять з української мови (0,5 години на тиждень) та математики (0,5 години на тиждень), які будуть проводитися по 1 годині через тиждень (чисельник/знаменник). Облік індивідуальних занять та групових консультацій буде вестись у класних журналах без оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Навчальний план зорієнтовано на роботу за 5-денним навчальним тижнем. Тривалість уроків у 3-4-х класах - 40 хвилин. Гранична наповнюваність класу – до 30 дітей, відповідно до вимог чинного законодавства.

Очікувані результати здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання другого циклу, визначеними Державним стандартом початкової загальної освіти. Окреслені в освітній програмі очікувані результати є орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формульованого і підсумкового). Змістові лінії кожної освітньої галузі реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання. Освітня програма ґрунтується на компетентісному підході і передбачає активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється згідно з чинними методичними рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо оцінювання результатів навчання учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти і відповідає концептуальним засадам Нової української школи.

У 3-4-х класах оцінювання (поточне/формульоване/підсумкове) здійснюється у вигляді рівневої оцінки (В - високий, Д - достатній, С -

середній, П-початковий; залежно від назви рівня, якому відповідає результат навчання). Основними інструментами оцінювання є тестування, усне опитування, діагностичні роботи, практичні роботи (дослід, навчальний проєкт, заповнення таблиць, побудова моделей тощо), спостереження, аналіз портфоліо, комплексне оцінювання (поєднання різних способів і засобів оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми/частини теми/кількох тем, за кількома групами результатів або їх складниками), самооцінювання, взаємооцінювання. Оцінювання результатів навчання з навчальних предметів та інтегрованих курсів здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених ситуаціях тощо.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти у разі необхідності може здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій.

Періодичність, форми, зміст, спосіб та інструменти оцінювання (поточного/формульовального/підсумкового) педагогічні працівники закладу освіти визначають самостійно залежно від дидактичної мети.

У класних журналах фіксуються лише результати підсумкового (семестрового/річного) оцінювання. У частину класного журналу «Зведений облік навчальних досягнень учнів» заноситься лише рішення педагогічної ради про переведення учня на наступний рік навчання. В особових справах класні керівники здійснюють запис про результати засвоєння програми.

У Свідоцтвах досягнень 3-4-х класів у розділ I «Характеристика навчальної діяльності» заповнюють по завершенню навчального року або у разі переведення здобувача освіти до іншого закладу/на індивідуальну форму здобуття освіти у вигляді позначки V – «сформовано» і порожньої клітинки – «ще формується»; у розділі II «Характеристика результатів навчання» фіксують результати підсумкового (семестрового/річного) оцінювання у вигляді рівневої оцінки (В - високий, Д - достатній, С - середній, П-початковий; залежно від назви рівня, якому відповідає результат навчання). Характеристику результатів навчання з мистецької освітньої галузі «Створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами» заповнює вчитель, який викладає образотворче мистецтво. Характеристику результатів навчання з мистецької освітньої галузі «Співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами» заповнює вчитель, який викладає музичне мистецтво.

Характеристики результатів навчання з мистецької освітньої галузі «Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір з використанням мистецької термінології», «Презентує створені художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося» на своїх сторінках класних журналів заповнюють вищезазначені учителі-предметники. У Свідоцтві досягнень підсумкове оцінювання здійснюється шляхом узагальнення результатів навчання за спільними характеристиками з обох предметів. Оцінювання результатів навчання здійснюється на користь учня.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна освітня галузь включає в себе рідномовну освіту, яка реалізується через окремий предмет «Українська мова» (предмет інтегрує в собі українську мову та читання) та інтегрований курс «Я досліджую світ»; іншомовну освіту, яка реалізується через вивчення англійської мови. Розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь) такий: 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь).

Математична освітня галузь реалізується через окремий предмет «Математика» та інтегрований курс «Я досліджую світ». Розподіл програмового матеріалу між предметом «Математика» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (математична галузь) такий: 4 години на тиждень використовується на вивчення математики як окремого предмета, 1 година на тиждень включена до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (математична галузь).

Природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична освітні галузі реалізуються через інтегрований курс «Я досліджую світ». Орієнтовний розподіл годин між ними в рамках цього інтегрованого предмета: природнича – 1 година, технологічна – 1 година, соціальна і здоров'язбережувальна – 1 година, громадянська та історична – 1 година.

Інформатична освітня галузь реалізується через окремий предмет «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь реалізується через окремий предмет «Фізична культура», змістове наповнення якого сформовано відповідно до вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічного та кадрового забезпечення закладу.

Зміст, тривалість, взаємозв'язок освітніх галузей та предметів; логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення. Загальна кількість годин та розподіл годин між змістовими лініями в межах предметів є орієнтовними та можуть змінюватися протягом навчального року.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей здобувачів освіти, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку. Крім того передбачено використання інтерактивних форм і методів навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проєкти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи та ін., які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно. Форми організації освітнього процесу можуть змінюватись, уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів протягом навчального року за умови виконання вимог Державного стандарту початкової загальної освіти.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною формою (екстернатна, сімейна (домашня)).

З метою створення умов для проєктної діяльності учнів, здійснення спостережень, досліджень, виконання практико орієнтованих завдань протягом навчального року передбачено проведення навчально-пізнавальної та пошуково-дослідницької практики у вигляді практичних занять та навчальних екскурсій (у тому числі віртуальних). Облік проведення практичних занять (пошуково-дослідницька практика) здійснюється у класних журналах на сторінках відповідних предметів; оцінювання результатів здійснюється на розсуд учителя без фіксації у класних журналах. Облік екскурсій (навчально-пізнавальна практика) здійснюється в класному журналі без оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

Під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, збройного конфлікту, введення воєнного стану, інших обставин,

які об'єктивно унеможлиблюють відвідування закладів освіти (далі – надзвичайні обставини) заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником самостійно, але не менше 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу освіти. Рішення про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається педагогічною радою закладу освіти у випадку настання обставин. Ураховуючи особливості організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, за рішенням педагогічної ради навчання може організовуватися у змішаному форматі (ротаційна модель, яка передбачає зміну зон навчальної діяльності: частина учнів класу навчаються очно, інша частина учнів класу - дистанційно в синхронному режимі або в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі та ін.).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в ліцеї, отримання об'єктивної інформації про якість освіти (навчально-методичне, кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та інше ресурсне забезпечення освітнього процесу; результати навчання здобувачів освіти);
- оцінювання стану якості освіти відповідно до вимог Державних стандартів освіти, освітніх програм, інших чинних директивних, нормативних та інструктивно-методичних документів.

Інструменти, заходи та процедури системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- реалізація стратегії розвитку закладу;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- забезпечення підвищення кваліфікації та професійного зростання керівних та педагогічних кадрів ліцею;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність ліцею;

- забезпечення академічної доброчесності працівниками ліцею та здобувачами освіти;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти відповідних результатів навчання (внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться самим закладом освіти; періодичність його проведення визначається річним планом роботи ліцею, методи збору інформації описані у Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти).